

İşitme engelliler için Türkiye İş Kurumu ile anlaşmalı olarak dernek tarafından açılan kurs ile ilgili olarak; kurs hizmetlerinin bedel karşılığı verilmesi nedeniyle derneğe bağlı bir iktisadi işletme oluşacağından ve söz konusu dernek kamu menfaati

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-2:2010-14017-06-393
Tarih	27.05.2010

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV-2:2010-14017-06-393 27/05/2010

Konu : İşitme engelliler için Türkiye İş Kurumu ile anlaşmalı kurslar açılması hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizle, işitme engelli vatandaşlara yardımcı olmak amacıyla Türkiye İş Kurumu ile anlaşmalı kurslar açtığınızı belirtilerek, Derneğin kurumlar vergisi ve katma değer vergisi karşısındaki durumu hakkında görüş talep edilmektedir.

I - KURUMLAR VERGİSİ BAKIMINDAN

Kurumlar Vergisi Kanununun 1/1-ç maddesi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup, aynı Kanunun 2/5 inci maddesinde de dernek veya vakıflara ait

veya bağılı olup faaliyetleri devamlı bulunan sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde bulunmayan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; 2/6 ncı maddesinde ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır

Dernekler, tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefi olmamakla birlikte, dernek tüzel kişiliğine bağlı iktisadi işletme oluşturacak ticari, sınai ve zirai faaliyetlerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekecektir.

3/4/2007 tarihli ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "Dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler" başlıklı (2.4) bölümünde iktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerektiği, aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyeceği ifade edilmiştir.

İktisadi işletmenin belirgin özellikleri; bağılılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesidir. Diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurları, ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetlerdir. Kanun, bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek ya da vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsama almıştır.

Diğer taraftan dilekçeniz ekinde yer alan ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Ankara İl Müdürlüğü ile Derneğiniz arasında düzenlenen protokollerin tetkikinden;

- 10/8/2009 tarihinde web tasarımı kursu düzenlendiği, söz konusu kursun 2/2/2010 tarihinde biteceği, kursun bütçesinin 30.600,00 TL olduğu,
- 23/9/2009 tarihinde basketbol antrenörlüğü kursu düzenlendiği, söz konusu kursun 15/3/2010 tarihinde biteceği, kursun bütçesinin 38.700,00 TL olduğu,
- 9/12/2009 tarihinde unlu mamuller üretim işçiliği kursu düzenlendiği, söz konusu kursun 28/5/2010 tarihinde biteceği, kurs bütçesinin 51.000,00 TL olduğu,
- 11/8/2008 tarihinde mefruşat bıçkı dikiş kursu düzenlendiği, söz konusu kursun 5/2/2009 tarihinde sona erdiği, toplam kurs ücretinin 45.610,00 TL olduğu, mesleki eğitim ve rehabilitasyon projelerinde öngörülen eğitim faaliyetlerine ilişkin harcamalara ait faturaların kuruma ibraz edildikten sonra her ay hak edişlerin tutarının yükleniciye defaten ödeneceği anlaşılmıştır.

Buna göre, Derneğinizin söz konusu kurs hizmetlerini bedel karşılığı vermesi nedeniyle Derneğinize bağlı iktisadi işletme oluşacağından, bu iktisadi işletme nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gerekmektedir.

II - KATMA DEĞER VERGİSİ BAKIMINDAN

Katma Değer Vergisi Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde; "Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin",

- 1/3-g maddesinde ise, "genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin"

katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Kanunun 17/1 inci maddesinde, Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasi parti ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların, ilim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri ile tiyatro, konser salonu, kütüphane, sergi, okuma ve konferans salonları ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisinden istisna olacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak, kamu menfaatine yararlı bir dernek konumunda olmayan, faaliyetleri de yukarıdaki hüküm kapsamında değerlendirilemeyen Derneğinizin iktisadi işletmesi tarafından yapılacak teslimler ile ifa edilecek hizmetler katma değer vergisine tabi bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Gelir İdaresi Grup Müdürü Y.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026